Jugoslávie 1980

Události zaznamenával Petr

Celá rodina na výletě

Každá cesta začíná nápadem, že se někam pojede. Tento nápad se zrodil v hlavě maminky nebo tatínka a nápad spočíval v tom, že se pojede do Jugoslávie. Časem se došlo k závěru, že se pojede autem. Tatínek se začal zabývat mapou a promýšlel nejrůznější trasy. Protože se počítalo s tím, že pojedeme ještě s rodinou Galašů (kteří s sebou vezmou vlastní auto a později se ukázalo, že i vlastní vozík), názory se různily a cesty a trasy se postupně stávaly špatnými nebo dobrými. Kromě toho začaly přípravy na cestu které se projevily tím, že maminka navštívila masný průmysl Martinov, kde nakoupila nejrůznější druhy výrobků tohoto podniku a sama je začala konzervovat.

Já jsem se také podílel na přípravných pracích, neboť jsem připravoval nálepky na tyto konzervy. Rodiče tvrdili, že je to práce zbytečná, já jsem byl téhož názoru, ale na rozdíl od nich mi to nevadilo. Bylo třeba připravit jídlo na 21 dní pobytu v zahraničí, neboť jsme zjistili, že tam budeme mít tak málo zahraniční měny, že si tam jídlo vůbec nemůžeme koupit. Vezeme s sebou stan a spacáky a budeme se snažit přespat v kempech.

Nyní přeskočíme řadu událostí, které přímo nesouvisejí s naší cestou (například to, že jsme díky Jugoslávii nemohli jet nikam jinam) a pustíme se do velmi důležité práce – do balení. Je to činnost, při níž mnohým lidem pochodují nervy a ani my jsme nebyli výjimkou.

Stan a spacáky půjčené ze školy jsme zabalili do zahrádky na střeše auta, další věci potřebné ke kempování jsme půjčili od dalších lidí a také jsme je zabalili. Lehce se to píše, ale hůře se to dělá. Maminka prožívala při balení asi dvakrát krizi, při níž tvrdila, že nikam nepojede a že to nebyl její nápad někam jet a tak podobně. Po delší usilovné činnosti jsme do našeho autíčka nabalili takovou spoustu věcí, že později si celníci mysleli své. Důležité je to, že jsme mohli vyrazit.

Pátek 1. srpna

Po bezesné noci nebo noci s hrůzostrašnými sny, při níž si uvědomujeme, že jsme naposledy doma před cestou, jsme pokračovali v balení a dělali podle mne i zbytečné činnosti.

Přišel tatínek, který byl u babičky a myslel si, že tam budeme taky. Babička zase myslela, že pojedeme až v sobotu a proto si pospíšila s buchtou, kterou začala připravovat.

Blížila se hodina startu a s ní se zvyšovalo napětí. Já jsem dočítal kapitolu Tři mušketýrů, při níž se u maminky projevila poslední krize. Ještě jsem bežel vhodit dopis do schránky a pak jsme vyjeli...

Nejeli jsme moc daleko, protože nastala doba loučení s babičkou, kterou jsme ujišťovali, že v Jadranu nejsou žraloci a ona nám věnovala buchtu.

S našimi spolucestovateli jsme se domluvili tak, že se sejdeme ve 3 hodiny odpoledne ve Fulneku. V tomto městě jsme nakupovali, ale nic jsme nekoupili (nebylo co) a čekali jsme na Galaše. Dlouhou chvíli nám zpříjemnil pohádkový dědeček, který se před námi zjevil a který byl kouzelný. Nechtěl po nás babiččinu buchtu (což bylo dobře), stačilo mu jeho vlastní kolo a názory, které jsou nepopsatelné. Byl to první zážitek naší cesty. Martin počítá jako zážitek shlédnutí náklaďáku, kterému jedna náprava visela ve vzduchu. Pro jeho zážitky by tento sešit nestačil.

Bílé embéčko s přívěsem a s rodinou Pavla Galaše se přiřítilo na fulnecké náměstí ve tři čtvrtě na čtyři. Konečně jsme se dočkali. Vyrazili jsme směr Bratislava, kde naši spolucestovatelé zajistili nocleh ve Slofnaftovém hotelu. Bratislavou jsme projeli bratislavskou rychlostí a naposled jsme se vyspali v hotelu.

Sobota 2. srpna

Tatínek nám slíbil, že budeme vstávat ve 4 hodiny, protože nás čeká průjezd celým Maďarskem, dva hraniční přechody, 500 km cesty a tak podobně. Tím nás velice potěšil. Vstali jsme v 6 hodin 15 minut, sbalili a v 7 hodin 30 minut jsme se na 21 dní rozloučili s teplou postelí. Vyrazili jsme vstříc dobrodružství a koukali jsme se na dva odrazové trojúhelníky vozíku našich spolucestovatelů. Naposledy jsme nakoupili na území ČSSR a šli jsme utrácet do MLR. Hodinu jsme čekali na přechodu. Ani jsme se nestačili vzpamatovat a byli jsme v Gyéru. Chtěli jsme koupit olej a ten jsme také koupili a navíc jsme se ztratili. Byli jsme sice 4 ale nebylo nás 8. Došlo k tomu tak: Galašovi zastavili ve městě na místě, kde se nedalo stát, my jsme otočili a půldruhá hodina čekání byla na obzoru. Po šťastném shledání jsme zastavili ještě v Tapolce, kde jsme koupili obrovské množství zmrzliny a nabrali vodu. Dále jsme se v přírodě naobědvali a jeli kolem Balatonu a dále kolem krav na hranice v městě Bracs.

Utábořili jsme se již v Jugoslávii. Martin stačil ještě nalézt na jakémsi smetišti míč, který bude dobrý u moře. Našli jsme kousek rovinky v lese blízko cesty a ve tmě (neboť jsme začali hledat pozdě) jsme zahájili činnost, kterou jsme dále každý den opakovali. Tuto činnost všichni znají, proto ji nebudu popisovat, jenom uvedu charakteristické vlastnosti. Tatínek zalezl pod auto a snažil se spravit startér, maminka vytahovala a třídila z konzervy při světle Martinovy baterky párky od masa, pan Galaš hledal zástrčku ve svém autě na speciální kempovací svítilnu, já jsem od sebe odháněl komáry a obtížný hmyz a nakonec jsme všichni spali bez střechy nad hlavou kromě maminky, které tatínek připravil speciální schodovité lůžko v autě.

Neděle 3. srpna

Tatínek se nevyspal díky hluku kolemprojíždějících automobilů, maminka díky zdeformované spací podložce a já jsem také poslouchal blízký dopravní ruch. Jediný Martin se z nás vyspal dobře a proto jsme mohli vyrazit na další cesty vstříc Jugoslávii.

Projeli jsme Daruvarem (česká obec v Jugoslávii) a zamířili jsme si to na Banja Luku. Nemysleli jsme si, že budeme tak žebráckým způsobem přejíždět dálnici za kterou se navíc ještě platí. Byli jsme ale rádi, že se nám podařilo přeluštit jugoslávské nápisy, což v Maďarsku nebylo absolutně možné.

Banja Luka

V Banja Luce jsme si každý za 5 dinárů prohlédli mešitu a zjistili, že je v Jugoslávii všechno drahé, benzin nevyjímaje. Po opuštění tohoto města jsme potkali krajany, kteří líčili hrůzostrašnou historku o rychlosti posunu vozidel na nejlepší silnici v Jugoslávii. Po vykoupání v průzračné říční vodě jsem se domluvil s Němci, kteří mluvili česky, o tom, aby nám doslova uhnuli z cesty. Pak jsme se zařadili do podobné fronty o které byla řeč s těmi krajany. Protože jsme nechtěli vytrpět totéž co oni, otočili jsme se a vyrazili podle mapy někam jinam. To jsme neměli dělat!

Čtenář musí ale litovat, že nezažil to, co budu nyní popisovat. Z počátku šlo všechno hladce, jen maminka tiše brblala. To tatínka znervóznilo a o to rychleji se přiblížil k onomu kritickému místu našeho výletu. Maminka vůbec nechtěla řídit a měla pravdu. Cesta, na kterou naše autíčko, vybaveno tlakovými tlumiči, najelo, ještě znásobila nervozitu obou rodičů. Když

jsme se od domorodců dozvěděli, že cesta takového materiálu měří cca 15 km a že jedeme správně, maminka začala brblat nahlas. To znásobilo tatínkovu nervozitu a počal najíždět (podle maminky) na každou díru a šutr a nerovnost, která na cestě byla. Otec se snažil a po čele mu začal stékat pot. Když jsme míjeli autobus maminka ve svém brblání ani nedokončila větu. Napětí mezi předními sedadly stoupalo a my jsme spojením vhodnými vodiči mohli odebírat proud. My na zadních sedadlech jsme toto raději nečinili a byli jsme potichu, protože by mohl nastat zkrat a mohlo by nás to kopnout. Zážitek to byl jako hrom, už proto že všechno jednou končí a všechny výše uvedené náležitosti se pomalu schylovaly ke konci, neboť konečně tato cesta po šutrech se změnila v hladký asfalt. Bylo na čase, najeli jsme 18 kilometrů. Počkali jsme na naše spoluautíčko s vozíčkem, jehož osádka nám s úsměvem oznámila, že se nic nestalo, že se museli chvíli zdržet, neboť zavařili motor. Jejich nálada naše rodiče uklidnila natolik, že myšlenka, že pojedeme přímo k moři pomalu ustupovala. Pak jsme projeli Maglaj a podobným způsobem jsme zakempovali, tentokrát v lomu. Usnuli jsme a amfiteátru zdarma.

Kempování v lomu

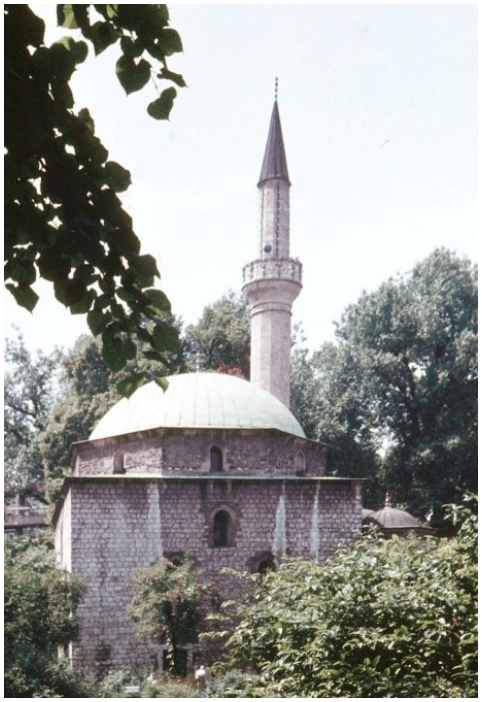

Mešita v Sarajevu

Pondělí 4. srpna

Chtěli jsme si nechat dva dny na prohlídku Sarajeva. S ohledem na události nedávno minulé nám stačil jeden den a to byl tento. Po hodině jsme vjeli do zcela moderního města, do zajímavých sídlišť, před nimiž byla cedule SARAJEVO. Společně s tramvajemi jsme mířili do historického centra, kde jsme měli problémy se zaparkováním. Když jsme tento problém vyřešili, vyrazili jsme se podívat na kulturní památky města a na obchody, aniž bychom měli v úmyslu něco koupit. Přesto šel tatínek vyměnit šeky do Jugobanky. V tu dobu zrovna maminku mrzelo, že jsem špatně narostl. To bylo příčinou toho, že jsem musel chodit pořád za ní. Nebylo to příjemné v obchodním domě, kde se maminka zajímala úplně jinými věcmi než bych se zajímal já. U jedné mešity, do níž se chtěla maminka podívat. jí dávali na holé nohy ručník a chtěli, aby se oblékla. Tak to maminka vzdala. V obrovském městkém ruchu, pro mne dost nepříjemném, jsme se vraceli k autu u něhož jsme zjistili, že jsme zaparkovali výborně, neboť bylo ve stínu. Bylo nejen ve stínu, ale i ve dvoře, kde, když jsme požádali o vodu, přinesli ji i s novým špuntem. Tito lidé nás velice potěšili, protože nám věnovali i rajčata a broskve vida, že jsme chudí turisté. Odpoledne jsme v Sarajevu koupili meloun a mně bylo poprvé špatně. Naštěstí to nebylo nic strašného, neboť jsem měl dost sil vyškrábat se kopec, sejít zpět a ještě nakreslit tři obrázky. Po páté hodině jsme bloudili autem po cestě, která se

zařezávala do překrásné krajiny. Tento den jsme poprvé na velmi pěkném místě vytáhli stan, neboť jsme nechtěli spát společně s lesními mravenci.

Úterý 5. srpna

Protože nás mravenci nesežrali (asi byli málo pracovití, nevyčistili totiž ani naše nádobí), mohli jsme pokračovat v cestě. Byli jsme uchváceni jugoslávskými Jánošíkovými dierami, do kterých nás zavedla cesta do Višegradu. Maminka nemá ráda výšky, tak si musí zvykat. Ve Višegradu jsme si vyfotografovali most přes Drinu, podívali jsme se do místních obchodů, nabrali benzin a vraceli jsme se toutéž cestou, kterou jsme přijeli. Výjimečně nám to vůbec nevadilo.

Most přes Drinu

Chýlilo se k poledni, my jsme sušili jazyky s kšiltovkami na hlavách a hledali jsme místo pro vykoupání v řece Drině. Našli jsme je, vykoupali jsme se, seznámili s domorodci a odpočinuli jsme si. V této pohodě se nám poštěstila jedna nepříjemnost – rozbili jsme termosku. Tímto okamžikem nastává nové éra v našem prolízání obchodů, neboť tato činnost je zpestřována hledáním a sháněním termosky. Mamince se podařilo prasknout bakelitáky na kávu a tak také shání, v tomto případě nádobky na tento nápoj.

V městě Foča jsme koupili novou termosku, ale nedostačující – malou a proto sháníme dál. Nesmím opomenout skutečnost, že v každém městě prolízáme tržiště a občas něco dobrého koupíme. Stejně tak, kdybych se zdržoval popisováním každého kávového posezeníčka v přírodě i jinde, museli bychom koupit ještě jeden takový sešit.

kemp pod širákem

V městě Foča jsme zažili ještě jednu událost, na kterou nesmím zapomenout. Budete se divit, ale tou událostí je udeření hromu – příznak bouřky. Musím zaklepat aspoň na tento papír o němž předpokládám, že byl vyroben ze dřeva – celou dobu nám na hlavu ani na střechu našeho autíčka nespadla jediná kapka deště. A tuto bouřku jsme také minuli, takže jsme nemuseli zapnout stěrače. Po dlouhém hledání volného místa jsme ho našli na volném prostranství s překrásným výhledem na Tientinský národní park, kde pod klenbou hvězd jsme sladce usnuli. Maminka se přiznala, že ve svých čtyřiceti spí poprvé pod širákem.

Středa 6. srpna

Ve středu 6. srpna jsme měli naplánovanou prohlídku Tientinského národního parku. Prohlédli jsme si památník k osvobozovacím bojům v Jugoslávii a parkem jsme jenom projeli, protože zastávka v něm by nás, jak

se ukázalo, zdržela. Poledne jsme chtěli strávit někde u vody a plánovali jsme zastaveni u Bieličova jezera. Očekávali jsme lidí jak mravenců na našem předminulém táboře, ale pohled z cesty nás zklamal. V celé údolní nádrži se nekoupal jediný človíček, z vody nečouhala jediná hlavička. Domnívali jsme se, že jde o pitnou vodu a že je tu tedy zákaz koupání. Od místních jsme se dozvěděli, že to není pravda a byli jsme tedy jediní, kteří podle Archimedova zákona vytlačovali kapalinu z 42 km dlouhého jezera. Důvod tak nízkého zalidnění můžeme hledat v tom, že je to odtud již kousek k moři a do jezera nevedou žádné přístupové cesty – jen šutry, na kterých jsme se obávali, že se spálíme. Připravili jsme chutnou polévku bez vaření a schovali jsme se před sluncem do rozhicovaného auta. Teprve když jsme se rozjeli směrem k městu Trebinje, vytvořil se v interiéru našeho auta průvan a bylo nám příjemněji. (K této situaci docházelo již v minulých poledních vedrech, ale ještě jsem se o ní nikdy nezmínil).

Dnes jsme zakempovali obzvlášť brzo na obzvlášť málo krásném místě, na kterém se již před námi utábořily cikády. Byla tam i spousta jiných potvor. Nic se nedá dělat, jsme přece chlapi a musíme něco vydržet. Kromě dvou žen, které se umístily postupně do dvou aut.

Památník v Tijentišti

Čtvrtek 7. srpna

Jsme sice chlapi, ale ne každý z nás to vydržel (Nemyslím ty potvory, ale spíš mám na mysli nápor včerejšího poledního slunce). Tím, který to nevydržel, byl Ondra, kterému se ráno podařilo zvracet a celkově to s ním bylo špatné. Maminka doporučovala spoustu různých léků, bylo kolem toho spousta různých komplikací a po překonání spousty překážek jsme mohli vyjet vstříc moři. Opustili jsme krásnou propast, snad jedinou krásnou věc na tomto nocležném místě.

Když jsme poprvé spatřili moře, nejdříve jsme diskutovali, jestli to je moře nebo mlha, ale později, když jsme se přiblížili, nebylo pochyb. Moře jsme vyfotografovali a přiblížili jsme se pomocí benzinu a spalovacích komor k nejkrásnějšímu městu na pobřeží Jadranu – k Dubrovníku. Tatínek se ve městě poměrně dobře orientoval, neboť tu už jednou byl a zavedl naše vozy na výslunné parkoviště. Slunce nabývalo na výšce a tím se zvyšovala i teplota – schylovalo se k poledni a tak nám nezbývalo než hledat útulek v jeskyňce u moře. Tuto jeskyňku maminka s tatínkem dobře znali a znají také úklid jeskyňky, který také před našima očima probíhal. Jeden se oháněl smetákem, jeden nabíral do kyblíku vodu, jeden ji vyléval pod ten smeták a ostatní vytvořili řadu podavačů kyblíků. Taky jsme se zapojili.

Dubrovník

Martin sledoval potápěčskými brýlemi mořské ježky, kteří tu byli přítomni. Jejich přítomnost poznal též na vlastní noze, jenomže toto poznání trochu bolelo. Tatínek s druhým tatínkem

se vydali hledat CAMP v oblasti Dubrovníku. Vrátili se aniž by něco našli, my jsme vylezli z moře a šli se podívat do místních obchodů. Čtenář jistě ví, že sháníme termosku a hrníčky, jež ale v žádném obchodě nevyhovují maminčiným představám. Pro termosku jsme se vrátili do obchodu se smíšeným zbožím, ale ani tam žádnou dobrou neměli. Já s Martinem jsme čekali před vchodem, kde Martin svým připitomělým výrazem v očích, schovaným za brejlemi, přinutil jednoho Jugoslávce, aby mu koupil citrinádu. Potom jsme se nouzově navečeřeli na parkovišti a vyrazili do večerních ulic města. Martin ale působil dost unaveně, tak lapnul do auta, které tatínek pro něho připravil na spaní, a usnul. Je třeba připomenout, že auto stále stálo na parkovišti. Já jsem vůbec netušil kde rada starších chce přespat. Noční Dubrovník, především staré město, byl přepychový, překrásný a tak podobně. Když jsme se vrátili na naše staré známé parkoviště, bylo mi pomalu jasné jak a kde budeme spát. Věděl jsem, že to bude podobně jako večeře – nouzové spaní. Vedle parkoviště se nacházel park a právě tím směrem jsme se ubírali se spacáky v ruce vida, že v parku jsou lavičky. Potkal nás jeden zajímavý pán, jež se v té tmě, která nás obklopovala, legitimoval tak, že jsme nic neviděli a říkal, že je milicija. Z toho jsme jsme pochopili, že se spacáky v ruce jsme narazili na strážníka, chcete-li esenbáka, poldu, fízla a jinak. (Tyto termíny jsem si přivezl z Československa, v Jugoslávii pracuje ve stejném oboru milicija). Chlapík zjistil, že jsme cizinci a snažil se svou jugoslávštinou a posunky nám vysvětlit, že se zde nedá spát. To jsme naneštěstí pochopili a museli jsme se vrátit s naším nákladem do auta, kde spokojeně spinkal Martin, a vrátili jsme se do parku ke Galašom, jímž jsme tento zážitek líčili. Nastal celonoční strach z poldů. Problém byl znásoben přítomností nemocného Ondřeje, jež své žaludeční potíže léčil vynikající jugoslávskou zmrzlinou. Jeho maminka ho chránila uvnitř auta a my – zbytek, jsme sedě na lavičce v parku, uvažovali, co podniknem dál. Pan Galaš s Markem se uložili na lavičce vedle auta, já jsem šel s tatínkem do našeho auta , já pro teplákovou soupravu, tatínek znovu pro spacák a vyrazili jsme se skrýt před esenbáky do houštin již známého parku. Bylo asi jedenáct hodin.

Hlavní třída v Dubrovníku

Další den bych měl oddělit novou kapitolou, ale tentokrát učiním výjimku, protože jsme půlnoc probděli, ležíce na lavičkách. Čtenář se dočká další kapitoly až vyjde slunce. Na tento okamžik jsme čekali s hrůzou očích neboť jsme měli strach z fízlů, kteří by nám vysvětlili, že se tady nesmí spát. Sebemenší šelest, který například způsobily dvě mňoukající kočky se svítícíma očima, nás probouzel. Úplně nás probudil vjezd neznámého auta přímo do parku. Mysleli jsme, že to jsou policajti. Mýlili jsme se. Byli to Němci, kteří do parku přijeli za stejným účelem jako my. Svítili baterkou a hledali vhodné místo k noclehu. Mimo to dělali strašný kravál. Až se uklidnili, měli jsme možnost usnout na tvrdých, dřevěných, zelených a úzkých lavičkách. Probudilo nás, na rozdíl od jiných parkových spáčů, ranní svítání. Já jsem moc nespal takže nemohu přesně říci, že mě něco probudilo. Ještě před východem slunce se přišli do parku podívat muži zákona a zanedlouho byl celý park vzhůru. My jsme se už napodruhé střetnutí s těmito muži vyhnuli. Galašom spících na lavičkách prý sdělili, že se tady nesmí spát a vyhnali je ze spacáků. Nevyspalí a hladoví jsme se těšili na další den.

Pátek 8. srpna

Posíleni čabajkou jsme se vydali znovu do centra starého Dubrovníku. Na parkovišti se tatínkovi podařilo ještě rozbít onu malou a novou termosku, jejíž pozůstatky potom lovil v křoví a přímořském trní. V Dubrovníku proto vznikla nezbytnost koupit novou termosku. V této činnosti jsme měli již jistou rutinu, tak se nám to podařilo. Koupili jsme téměř litrovou se dvěma šroubovacími kalíšky. Navštívili jsme muzeum zvané AQVARIUM, ve kterém jsme se dozvěděli jaké můžeme v moři potkat potvůrky a příšerky. Chyběli tam žraloci. Pak jsme se sami, bez Galašů, vydali na městské hradby, kde tatínek koupil všem citronádu. Díky tomu jsme se v té výhni nevypařili a mohli jsme se vymotat ze starého i nového Dubrovníku pěšky, později autem a setkat se s našimi spolucestovateli a vyrazit směr Drvenik hledat CAMP.

Na cestě jsme mysleli, že auto budeme muset do nejbližší benzinové stanice značky INA dotlačit, ale INA se na štěstí objevila před námi právě včas. Camp, do kterého jsme měli namířeno, se také objevil právě včas, tak prozatím vše dobře vycházelo. Když oba tatínci zjistili, že v campu není místo, náš tatínek se přiznal, že na něho dolehla duševní krize. Myslím, že nebyl sám, protože i druhý tatínek jel úplně jinam než jsme potřebovali a při otáčení naboural blatník vlastním přívěsem. Usadili jsme se kousek dál v campu s řidším osídlením. Tento camp měl ceduli, že se jmenuje KAMP, tak budu psát místo campu kamp. Já jsem ihned v prvním odpočinku potápěčskými brýlemi (po zkušenosti z AQVARIA), přezkoumal dno, ale nic živého jsem nenašel. Ani na měkýše jsem nenarazil. Ty u moře potkal taínek. Byli to měkýši s velkým M, tedy Měkýši. Tito lidé jsou zde společně s příbuznými našich spolucestovatelů, kteří se také jmenují Galašovi. Tak jsme se všichni sešli. Byla to víceméně plánovitá náhoda. V kampu jsme našli nouzové volné místo, jezdilo tam mnoho aut a bylo to blízko prachu a kampových popelnic. Na tomto místě jsme přespali maje v úmyslu se zítra přestěhovat na lepší.

KAMP – DRVENIK

Nyní budou kapitoly poněkud kratší, neboť mnohotvárnost a dobrodružnost každého dne ustupuje před jednotvárností v kampu, která se projevuje placatěním, chcete-li, tak sluněním na pláži a nicneděláním. O tomto životě jsme snili na lavičkách v Dubrovníku, tady zase sníme a toužíme po nějakém vzrušení. Vzrušení nastane třeba tehdy, když se tatínek špatně vyspí. Takovými příhodami budu charakterizovat jednotlivé dny,

Sobota 9. srpna

Tento den nastalo velké stěhování z prašného na výslunné místo. Vytvořili jsme si tam stín a čekáme, až začne téci sladká voda. Včera jsme si museli vodu půjčit. Voda neteče a neteče a my se nudíme a nudíme a prozatím se nám to líbí. Večer jsem se prošel s foťákem přes všechny Drvenické kampy a campy, abych chytil západ slunce, ale toto se mi nepodařilo.

V kempu Živogošče u Drveniku

Neděle 10. srpna

Konečně jsme se v klidu vyspali. Voda stále neteče, ale slunce pálí tak, že večer zjišťujeme, že jsme na různých místech spáleni. K západu slunce jsem znovu naklusal s tímtéž přístrojem, vyfotil jsem ho, ale bez odlesku. Slunce mě všeobecně rozzlobilo, neboť jsem navíc byl temně rudý.

Pondělí 11. srpna

Nyní jsme celý den strávili vesměs ve vyrobeném stínu a večer jsme si zpestřili zájezdem tří aut do Makarské. V tomto městě jsme oběhli všechny zlatníky (bylo jich tam spousta), poobdivovali jsme se různým zlatnickým pracím. Pak jsme navštívili místní trh s ovocem a zeleninou a také trh s drobnými suvenýry, kde Martin dostal za 30 dinárů kožený obojek s taštičkou. Tatínek rozhodl, že se může více utrácet, a tak na prstě věčně nespokojené maminky zazářil nový prsten. Vrátili jsme se pozdě večer domů.

Úterý 12. srpna

Dnešní den se nevyjímal od ostatních dnů v kampu. Večer jsme se zajeli podívat na tržiště do Zaostrogu. Tam jsme koupili vynikající EUROCREM – což je rozteklá čokoláda. Stavili jsme se také podívat na přístav trajektu na Hvar v Drveniku. Tam byla zajímavá herna jejíž heslo zní: kdo chce hrát, musí mít dináry nebo hodného tatínka. Ostatní, jako například my, jsme se jenom koukali.

Středa 13. srpna

V noci se stala na jugoslávské léto velmi výjimečná věc – pršelo. Kapky deště zachytil naštěstí náš stan a tatínek se kvůli tomu vůbec nevyspal. Z toho vyplývá i jeho denní nálada. Protože je hlava rodiny, tato nálada se přenesla na celou rodinu. Ráno jsem myslel, že plán jízdy na ostrov Hvar se vůbec neuskteční neboť lidi seděli, leželi, hleděli, čekali a nebyl vidět žádný pohyb. Konečně jsme se vypravili. Tatínek, přestože jsme v Drveniku byli včera večer, se vydal svou rychlostí právě na opačnou stranu, kde by pokladny trajektu vůbec nenašel. Naštěstí ho Martrin zadržel a mohli jsme vyrazit. Jízda lodí, na níž jsou naskládaná kromě lidí i auta, trvala asi 20 minut. Tam jsme si prohlédli malou přístavní vesničku Sučuraj. Marně jsme hledali obchodní centrum. Osvěžili jsme se v moři a koupili jsme poprvé v Jugoslávii trošku pořádnější chleba, který se tolik nepodobal vece. Koupili jsme tři a jeden na místě snědli. Narychlo jsme si odpočinuli v kavárně, neboť tatínek chtěl stihnout trajekt zpátky na pevninu, kde Martinovi slíbil, že mu koupí zmrzlinu. Mamince se tento rychlý ústup z kavárny vůbec nelíbil. Na pevnině tatínek vyhověl Martinovi, prohlédli jsme si vesnici Drvenik a vrátili zpátky do kampu. Tam na nás čekala bezvadná noc. Zvedl se prudký vítr a celý kamp byl na nohou a zatloukal kolíky. My jsme se přidali také. Lidi, kteří to tu znají se tiše usmívali. Celou noc jsme se báli aby nám tato vichřice neodfoukla stan. Tentokrát se nevyspal nejenom tatínek, ale i maminka.

Čtvrtek 14. srpna

Tatínek měl po této noci kupodivu mnohem lepší náladu. Hned ráno zabalili a odjeli Měkýšovi, kteří potřebují být v neděli doma. Odpoledne jsme hráli hercky a potom jsem si načrtl pláž, na které se nudíme. Večer jsme chtěli s Galašovými někam jet, ale nejeli jsme. Měli jsme totiž dlouhotrvající přípravu večeře, tedy jsme Galaše nechali jet samotné. Večer jsme zajistili stan a šli jsme si odpočinout.

Pátek 15. srpna

Tímto dnem jsme vlastně již celý týden v kampu. Mě popadla malířská nálada a rozhodl jsem se něco namalovat. (Ne snad proto, že bych se zamiloval – viz maminčina psychologie.) Naštěstí jsem neměl moc čumilů, tak se mě to jakž-takž podařilo. Večer jsme jeli do Podgory, kde maminka koupila řetízek a při zpáteční cestě jsme se stavili v Igrane. Zajeli jsme téměř do dvora a zjistili jsme, že jsme v centru města. Zajímavým způsobem tatínek parkoval. Jeden Jugoslávec mu u toho radil, říkal například, aby tatínek motal, motal, ale on ne a ne se z toho

vymotat. V tomto městě nemají tak zajímavou hernu jako v Drveniku. Vrátili jsme se, snědli eurokrém a šli jsme spát. Tatínek označil Igrane jako past na auta.

Sobota 16. srpna

Tento den bychom mohli nazvat dnem chlebovým. Vyznačoval se totiž tím, že jsme trpěli nedostatkem jugoslávských vek. Já jsem šel bojovat o chleba brzy ráno, nedostal jsem ho. Tatínkovi prodali poslední chleba před nosem. Tím pádem vypukla chlebová krize. K večeru začalo pršet, tak jsme zalezli a spali. Těšíme se na další den, kdy díky nedělní pracovní době místního obchodu můžeme možná koupit chleba. K tomu jsme se důkladně posílili amoletami mazanými eurokrémem.

Neděle 17. srpna

Dostalo se mi životního štěstí. Po téměř dvouhodinovém čekání na chleba jsem mohl s radostí onu veku koupit. Přestalo pršet, tedy znovu jsme začali s koupáním a převalováním. Odpoledne, když jsme chtěli balit se zase přihnala bouřka, tak jsme hráli mariáš. Maminka zjistila s údivem, že v naší stanové ložnici je vlastně dost místa. Bouřka ustala a mohli jsme tedy zabalit a v prostorné ložnici se pohodlně vyspat.

Pondělí 18. srpna

Tímto dnem se vydáváme vstříc novým dobrodružstvím a vstříc novým zlatnictvím. Sbalili jsme stan a rozloučili jsme se s příbuznými našich spolucestovatelů, kteří vyrážejí opačným směrem, symbolickým uvařením kávy. Nabrali jsme u nejbližší pumpy benzin, abychom naším strojem mohli urazit ještě mnohé kilometry a pokochat se zdejšími přírodními krásami a obchody. Naším prvním cílem byl Split – druhý největší přístav na Jadranu, město s důležitou kulturní památkou, jíž byl Dioklecián̊ův palác. Tento cíl jsme splnili a mohli jsme využít a podívat se na zdejší turistické atrakce. Tatínek měl v hlavě fotografický blesk, který jsem si přál, a v zadku vrtuli, maminka se zastavovala u každé výkladní skříně se šperky, ba někdy též do takového obchodu vstoupila. Galaši hledali optika. To bylo příčinou, že jsme se navzájem v tomto množství Splitských i turistických lidí ztráceli a znovu jsme se pracně shledávali. Mezi zadním a předním vojem jsme my (já s Martinem) vytvářeli na každé křižovatce rozvědčíky, kteří se starali o to, aby nevznikla ztráta našich lidí. Tatínek dospěl k rozhodnutí koupit řezač skla. Myslím, že by nikoho nenapadlo jej koupit, kdyby jej neprodával obchodník, který u tohoto prodeje dělal atrakci jak se patří.

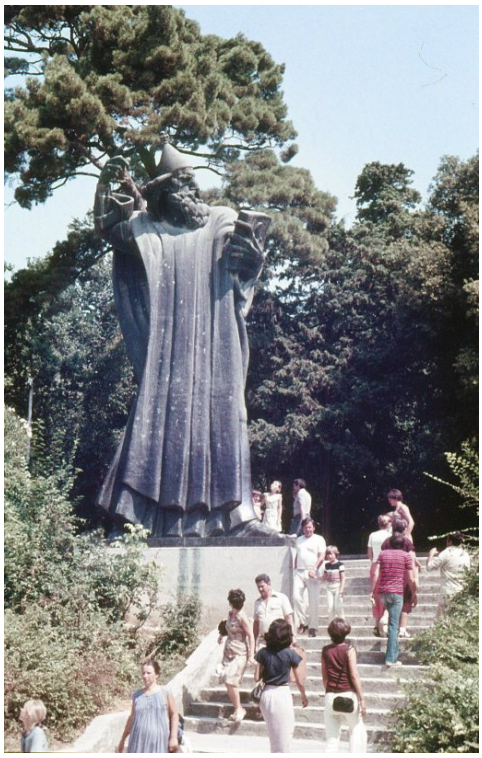

Split

Za Splitem jsme našli pláž zcela vybetonovanou, že málem nevedly do vody schůdky a na tomto místě jsme přežili polední vedra. Pak jsme se vydali směr vodopády na řece Krce. Projeli jsme městem Šibenik, kde jsme odbočili z magistrály a mířili k městu Knin. Na této cestě jsme začali hledat noční útulek. Tatínek, vida odbočku z cesty, prudce zabrzdil a za ním zakvílely brzdy pana Galaše. Dvě ženy se šly podívat, jestli by se tam něco nenašlo, jak se později ukázalo, šly nasbírat ostružiny. Miliciji, která nás upozornila že stojíme s vozidly na nepřehledném, tedy nevhodném místě, vysvětlil pan Galaš,

že se potřebujeme vyvenčit. Žádný dobrý útulek ženy na tomto nepřehledném místě nenašly, jen se bavily tím, jak tatínek řídil dopravu.

Místo na spaní jsme našli kousek dál. Bylo dobře chráněno z cesty stromy, kamením a bodláky. Nevýhodou tohoto místa bylo spaní na velkém nerovném terénu, které způsobily tamější šutry. Kolem nás prošel děda se žbrlající motorkou, párkrát tam prošli s krávou, jinak tam bylo liduprázdno. Když jsme leželi ve spacácích, Martin koukal na nebe a našel nové souhvězdí – pikovou dámu, já jsem poznamenal, že je to zelenej svršek a tatínek prohodil, že musím mít vždy poslední slovo. Pak jsme usli.

Úterý 19. srpna

Pan Galaš se nám svěřil s jednou velmi důležitou skutečností, že totiž chce jet nejkratší cestou domů. Jeho děti žbrblají: mladší chce k babičce Bertě a staršího nevysvětlitelným způsobem láká televize. Řekli bychom, že ho láká něco jiného. Ale nic nemůžeme tvrdit určitě. Nám se tu líbí, počasí přeje a chceme tu zůstat všechny možné dny. Z tohoto důvodu dochází k jedné důležité události – rozloučení a odloučení od našich prozatím stálých spolucestovatelů. Ještě dneska s nimi pobudeme na vodopádech řeky Krky.

Neujeli jsme ani tři sta metrů od našeho nočního působiště a přijeli jsme k rozsáhlému a prázdnému parkovišti, kde byla budka s dědou, který nás pustil dál jen pod podmínkou, že mu dáme 25 dinárů na osobu. Vyhověli jsme mu a vjeli do krajiny úplně jiného rázu než přímořské sucho a kde se vzala tu se vzala řeka. A na této řece vybudovala příroda vodopády a Jugoslávci zde vybudovali turistickou atrakci. Turisté, stejně jako my, zde cvakají fotografickými přístroji, kochají se krásou zdejší přírody a zdejších vodopádů, platí již zmíněných 25 dinárů za osobu, kupují nejrůznější zboží, které jim nabízejí zdejší domorodci, koupají se ve sladké a poměrně teplé vodě, skákají do tůní z nejrůznějších výšek, opalují se na vyschlém korytě, nabírají vodu do kanystrů, kempují (pokud na to mají) v místním kempu a dělají další činnosti, na které si momentálně nemohu vzpomenout. I my jsme nebyli výjimkou. Navíc jsme prolezli místním pralesem, kde jsme chvíli šli po suchu nebo po trní (podle Martina po liánách), chvíli jsme brouzdali ve vodním korytu. Tatínek prohlásil, že je to pomsta za makadámovou cestu. Objevili jsme krásné pralesem zatajené jezírko, které nemělo ze žádné strany přístup. Proto jsme se po jistém úsilí vrátili mezi turistický dav kde jsme sečkali až do tří hodin odpoledne. Nastala chvíle odloučení s Galaši, kteří se vydávají na sever, kdežto my se vracíme na jih k moři.

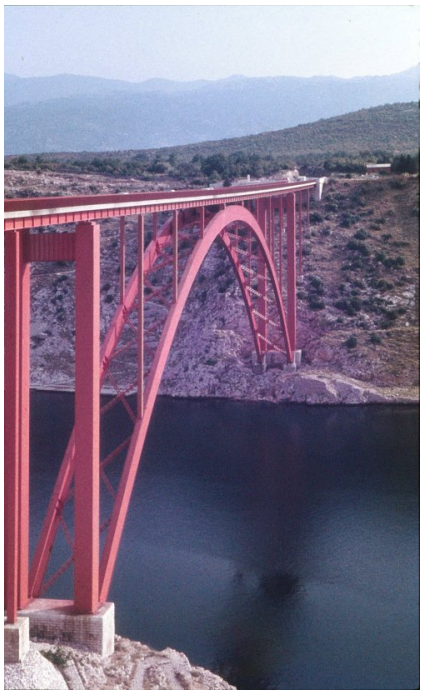

Most přes záliv v Maslenici

Po rozloučení jsme se octli poprvé sami se svým autíčkem na jugoslávských cestách, aniž bychom se dívali na dva odrazové trojúhelníky vozejčku našich spolucestovatelů. Chvíli ještě maminka hledala příčiny a vyvozovala důsledky z této skutečnosti, ale potom se náš zájem zvýšil o chleba jehož byl zase nedostatek. V Šibeniku jsme neměli úspěch, protože tam byly všechny obchody zavřeny. Koupili jsme tam dva kornety (balené zmrzliny), jimiž jsme naplňovali své žaludky za jízdy autem. V Šibeniku využil tatínek místní vzduch zdarma, aby upravil tlak v pneumatikách našeho stroje. Pak jsme cestou na Zadar přejeli přes další senzaci, Tou senzací byl krásný a velký most přes mořský záliv s malinkým vojáčkem, který ten velký most hlídal. Cedule nás informovala, že nesmíme vstupovat pod most. Vyhověli jsme ceduli, nikam jsme nevstupovali, jen jsme stavbu vyfotili. Pak jsme uvažovali nad cedulí a nad vojáčkem – proč tam jsou. Tatínek nám vysvětlil, že je to strategický objekt. Když jsme se vzdálili od strategického objektu, přiblížili jsme se k městu Zadar, kde maminka koupila z potravin všechno co

potřebovala. Dokonce jsme navíc koupili meloun a dva eurokrémy. Jeden z nich zmizel v době, kdy naši rodiče starostlivě hledali dnešní úkryt na spaní za městem Zadar směr Nin. Je třeba podotknout, že směr Nin byl maminčin nápad a přestože to bylo odbočení z plánované cesty, kupodivu tatínek vyhověl. Místo jsme našli. Já jsem v průběhu večeře lovil nadmořský západ slunce s přístrojem značky Sokol v ruce. Zase jsem jej neulovil podle svých představ, ale zato jsem se podle svých představ navečeřel, takže jsem mohl v klidu usnout.

Středa 20. srpna

Dnes je to už 20 dní od začátku naší cesty. To nám signalizuje, že se máme pomalu vracet do svých domovů. My poslechneme a vydáme se na sever blíže hranicím.

Protože jsme byli sami, balení nám trvalo kratší dobu a my jsme mohli již o půl osmé opustit naše stanoviště. Tento den se mi zdálo, že jsme vesměs strávili v autě, které se vůči okolní krajině pohybovalo. V takovém místě toho není moc na popisování. Obyčejně tatínek u volantu žádá maminku, aby sledovala směrové cedule, někdy musíme vystoupit, abychom našemu řidiči ukázali, kudy se má auto ubírat. My vzadu obyčejně moc nehovoříme, koukáme na ubíhající krajinu. Martin někdy potají čte „Cestu kolem mé hlavy za 40 dnů“. Když mu někdo vysvětlí, že si tím ničí oči, tak toho na chvíli nechá.

Za takovýchto nicneříkajících příhod jsme přejeli ještě jeden strategický objekt a vjeli do zcela jiné krajiny, maminkou označované za krajinu měsíční. A byla to pravda. Náhodou se v těchto místech usadila civilizace, aby nám nabídla ovoce a jiné potraviny, které maminka potřebovala dokoupit. Tatínek zjistil, že chceme-li navštívit národní park Paklenica, musíme se krapet vrátit a potom odbočit doleva. V národním parku jsme se nemuseli obdivovat krajině měsíčního typu, neboť jsme se zařízli do pohoří Velebit kde to vypadalo jako na Fatře nebo v Tatrách. Pěšky jsme došli po makadámové cestě až k parkovišti (šetřili jsme tlumiče našeho stroje, po kterém jsme chtěli, aby nás zavezl až domů). Na parkovišti byl usmívající se chlapík, který nám dal čtyři lístečky po deseti dinárech. Cesta dál vedla do kaňonu, ve kterém na nás čekala ozvěna. Tuto jsme mohli vyzkoušet. Nejlépe se to dařilo Martinovi. Protože jsme nebyli zásobeni potravinami, museli jsme se vrátit. Tatínek s autem trochu popojel po oné makadámové cestě, aby se dostal blíž k vodě. Tam jsme se nasytili a vydali jsme se hledat odpolední ležení u moře. V měsíční krajině ani na úpatí pohoří Velebit jsme nic nenašli. Asi tam nebylo nic k nalezení. Tak jsme jeli a jeli pořád pryč a tatínek točil volantem doprava a doleva podle toho jak diktovala cesta, která ostře sledovala mořské pobřeží. A my jsme jeli a hledali. A možnost ochlazení v poledním vedru jsme našli až ve městě Karlobag. Byla tam dvě mola, na kterých se slunili lidé. Za jeden se platilo a druhý byl zadarmo. My jsme se přidali k oněm slunícím, samozřejmě že na tom levnějším molu. Sotva jsem dočetl třetí kapitolu „Mužů v ofsajdu“ odebrali jsme se do našeho známého místa s červenými sedadly, kde jsme strávili zbytek dne. Díky čtyřválcovému motoru vozu Škoda jsme stanuli 970 m nad mořem a průjezdem skrz pohoří Velebit jsme se naposledy rozloučili s Jadranem a vjeli jsme do úmoří Černého moře. V tomto úmoří jsme chtěli také přespat. Blížili jsme se k Plitvickým jezerům, kde jsme chtěli pobýt celý příští den. Samozřejmě, že se rozhodneme, jestli tam půjdeme,

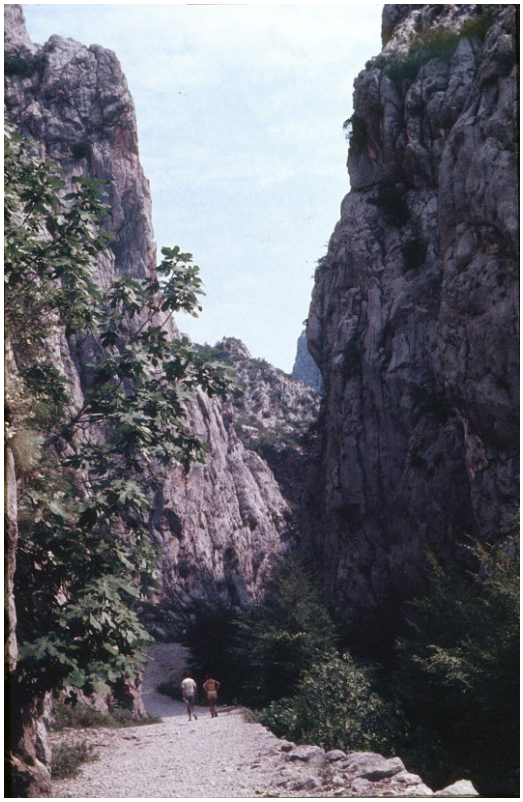

V kaňonu Paklenica

podle výše vstupného. Tak jsme se řítili směrem k národnímu parku a snažili jsme se ještě před ním přenocovat. Překročili jsme sice vnější hranici parku, ale park v tom ještě poznat nebyl. Díky obětavosti a starostlivosti rodičů se nám podařilo zakempovat v jednom nedobytném lese na vrcholu hory mezi svinčíkem a mouchami. Tak jsme kromě jiných běžných činností odháněli od sebe obtížný hmyz. Postavili jsme proto stan, stačil vnitřní obal, kde jsme za přítomnosti různých zajímavých hluků a šelestů tiše usli. Tatínek šel pro jistotu zjistit, jestli nám někdo neobchází stan.

Čtvrtek 21. srpna

Ráno jsme byli rádi, že jsme mohli co nejdříve opustit toto místo komárů a much. Několik těchto živočichů zůstalo v ložničce našeho stanu a tedy se vezli s námi směrem k Plitvickým vodopádům. Náš zájem se v tuto dobu soustředil především na výši vstupného. Maminka prohlásila, že když bude vstupné na osobu vyšší než 100 dinárů, míjíme toto krásné místo a jedeme hned do Záhřebu. (Měla na mysli Zagreb). Byli jsme totiž informováni, že vstupné je velmi drahé, dokonce jsme někde zaslechli, že to stojí 300 dinárů. To by nám ale nestálo za to, i když 300 dinárů za celou rodinu by stálo za ten vodopádový zážitek. Každý nám tento zážitek líčil trochu jinak, například pan Galaš tvrdil, že Plitvice jsou na dva dny a ne na jeden a že už tu jednou byl a proto nejede s námi, s. prof. Pinková říkala, že to stojí za to a i můj spolužák Milan Sirý předvídal, že se mi to bude líbit. Všichni se shodli v jednom, že je tam hezky. Proto jsme se tam chtěli podívat a získat tak svůj názor na tento národní park.

Národní park Plitvice

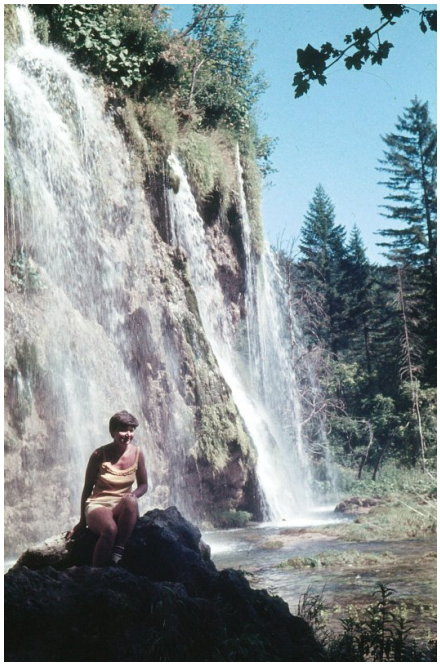

Mezi Plitvickými vodopády

Cedule kolem cest nás ubezpečovaly, že do rezervace nám chybí 25 kilometrů, později 20, 10 atd. Také nás informovaly o různých hotelích přímo u jezer a o dopravních prostředcích, kterými se můžeme přesunovat uvnitř rozsáhlého parku. Pomocí těchto cedulí a cesty, která podél nich vedla, jsme dojeli až k místu, kde jsme měli utratit část svého jmění. Tatínek šel zjistit jak to u pokladny vypadá a vrátil se do auta, že se platí 100 dinárů za dospělého a 80 dinárů za dítě a že k tomu dostaneme plánek parku v české řeči. Bez dlouhého uvažovaní jsme vjeli do vchodu dvě a tatínek koupil vstupenky 2x za 100 dinárů a 2x za 80 dinárů a dostal plánky (zároveň vstupenky) v řeči německé. Chvíli jsme se těmito plánky zabývali , když jsme na nic nepřišli, tak jsme zaparkovali. Maminka s tatínkem vybalovali z útrob našeho vozidla vše potřebné a já s Martinem jsme stáli před místní dřevěnou mapkou, na které byla naštěstí informace „VI STE TU“. To se Martinovi velice líbilo, více než všechny ostatní řádky pod tím, které hlásaly stejnou skutečnost, jenomže v mnoha různých jazycích. Protože tam bylo napsáno také „SIE SIND HIER“ mohl jsem uplatnit své znalosti z němčiny a potvrdit, že jsme tu, Tím

jsme se orientovali. Zrovna přišel tatínek a začal se zabývat tímtéž co my, a až se podobným způsobem orientoval, navrhl trasu, která podle mého názoru nevedla k jezerům. Ukazoval směrem nahoru kdežto modrá barva byla na mapě směrem dolů. Navíc jsem podotkl, že je mapa silně zvětšena a že nezahrnuje celý národní park, Vznikl problém, že se musíme vrátit tam, odkud jsme přijeli a přejít cestu, A to nás mátlo. Pomalu jsme se zorientovali i na mapkách v našich vstupenkách a přešli jsme cestu po mostě a minuli jsme ceduli s označení PTT, Přemýšleli jsme co to je a dostali jsme se do areálu jednoho z plitvických hotelů. Odtud po cestě, po které jezdil vláčkový autobus, jsme se dostali na STATION – zastávku tohoto autobusu. Byly tam zajímavé zmenšeniny vesnických chaloupek. Tatínek zjistil, že jízda vláčkovým autobusem je na zakoupené vstupenky, které již máme, tedy zadarmo, tak jsme se projeli. Za jízdy hrála hudba a do ní mluvil hlas jugoslávsky, německy, italsky a anglicky o tom, jaké přírodní krásy nás čekají a další podrobnosti národního parku. Nikoho nenapadlo pustit hlas česky, přestože většina lidí v tomto autobuse byla této národnosti. Je třeba připomenout, že jsme tam nebyli sami čtyři, ale vůz byl nacvakán. Na konečné se vycvakal a všichni turisté se vrhli na vzduchem vedené dřevěné lávky – pěšinky, odkud pozorovali (očima nebo skrz objektivy nejrůznějších přístrojů) vodu v kapalném skupenství, která vytvářela velké a malé vodopády a velká a malá jezírka. Všechno kolem bylo zarostlé bujnou vegetací. My jsme se chvíli zabývali našimi mapkami a přemýšleli nad písmenky na rozcestnících, ale po chvíli jsme se také vydali tam, kam zamířil obsah autobusového vláčku, Kromě padající vody zde byly malé díry ve skalách, kterými se dalo prolízat a které se daly nazvat jeskyňkami, ba dokonce jeskyněmi. Moc se nám to líbilo, maminka děla, že si myslela, že to bude podobné jako na Krce a že ono to není a tady že je to pěkné a nové.

Vodopády

Kemp za Karlovacem

Nyní by stálo za to poznamenat v jakém složení jsme absolvovali Plitvická jezera. Je zřejmé, že jsme byli složeni ze čtyř lidí – maminka, tatínek, Martin a já, ale důležité je upozornit v jakém POŘADÍ jsme se ubírali místní rezervací. Šlo o to, že tatínek honil čas a nás honil tatínek. A on nepolevoval. Z toho vyplývá, že hlava rodiny šla vždy v čele a rozrážela vzduch, někde tam poblíž se pohyboval Martin a vzadu jsme dobíhali já s maminkou. Někdy se maminka neshodla se svým manželem o směru cesty, někdy nebyla spokojena, stejně jako já, s rychlostí posunu. Velmi často bylo vyslovováno slovo „pápa Magyár“ nebo „máma Magyár“. Podle toho, kdo měl v rodině rozhodující slovo.

Přiblížili jsme se k lodi, která úřaduje na největším jezeře a která nás převezla na druhou stranu jezera a která má honosný název ELEKTROBROD. Na druhém břehu jsme si spočli, vykoupali ve vodě, nabrali síly na další cestu a rozbili jsme termosku. Tentokrát byla viníkem této nešťastné náhody maminka, V tomto oboru (rozbíjení termosek) jsme se tedy vystřídali všichni. Po

slunečném poledni jsme se vydali ELEKTROBRODEM a potom svýma nohama k největšímu vodopádu Plitvic. V pořadovém složení naší rodiny se nic nezměnilo, jen nálada se přiostřila. Hnali jsme se až na konec parku, který uzavírala veliká osvětlená ale bez světel velmi tmavá, jeskyně od níž jsme se vraceli k autobusovému vláčku. Tím jsme se vrátili až téměř k ceduli PTT a mohli jsme být o půl páté (podle tatínkova přání) u auta. Napili jsme se a posilnili jsme se a mohli jsme jet hledat úkryt před nastávající nocí. Lehce se to píše ale hůř se to vykonává. Zvláště, když jsme projížděli z vesnice do vesnice a beznadějně pohlíželi na soukromá políčka a na zapadající slunce. Na vedlejší cestě také nebyl žádný úspěch. Na dálnici směr Zagreb jsme nenajeli, protože se za ní platilo, a jeli jsme vedle ní přes Karlovac. To už byla doba, kdy se na nás valila tma a my pořád nic. Až za Karlovacem jsme odbočili z cesty a našli vyhovující místo pod vysokými stromy. Tam jsme zakempovali.

Pátek 22. srpna

Dneska chceme opustit slunnou Jugoslávii a postupně se vracet k teplým domovům. Ráno jsme vstali poměrně brzo a jeli směrem k Zagrebu. V tomto městě chceme utratit poslední dináry a nakoupit nejrůznější zboží. Je to druhé největší město v republice, tedy máme naději tam patřičné obchody najít.

Zagreb

Přijeli jsme do města a podél tramvajových kolejí jsme se dostali až do centra. Zase jsme míjeli zajímavé novostavby. V centru jsme měli potíže se zaparkováním, protože všude byly parkovací hodiny a kde nebyly hodiny, tam byli esenbáci. Auto jsme nakonec postavili na kopec nad nejrušnější ulici města, která byla v průvodci označena za obchodní centrum. A právě po tom jsme toužili. Procházeli a míjeli jsme výkladní skříně a jako první obchod, který jsme navštívili, bylo zlatnictví. Až potom jsme vlezli do obchodu s koly, kde Martin trpělivě čekal na informaci o tachometru na kolo. Zjistil, že v celé Jugoslávii toto nevedou. Maminka zjistila, že v celé Jugoslávii není 18 karátové zlato. Tvrdila ale, že ho viděla v Sarajevu. Pak jsme navštívili tržnici, kde jsme koupili hroznové víno. Víno i jiné nápoje tatínek také nezapomněl koupit (již ve Splitu). I na můj fotoblesk došlo, koupili a vyzkoušeli jsme ho v prodejně s fotopřístroji.

Ulice v Zagrebu

Maminka s tatínkem dlouho uvažovali nad zlatem – jaké mají koupit. Tatínek potřeboval zlato do zubů a nechtěli přece koupit cokoliv. Já s Martinem jsme dlouho stáli před obchodem a koukali na vystavené digitální hodinky. Konečně maminka koupila řetízek s přívěskem a dináry byly fuč. Zbylo ale ještě na Martinovy kalhoty a na čokolády nakoupené ve speciální prodejně KRAŠ. Když jsme byli všichni spokojeni s nákupem – (tatínek si koupil kovový řemínek na hodinky), mohli jsme opustit místo, kde jsme strávili prázdniny a tatínek dovolenou, a přejet hranice. Hranice jsme přejeli ve městě RÉDICS. Věnovali nám tam do pasů krásná razítka a malou pozornost a otevřeli závoru, abychom mohli pokračovat v cestě Maďarskou lidovou republikou, kde jsme chtěli naposledy „na divoko“ přespat. Skutečnost, že se blížíme k severnímu pólu se projevila nejenom teplotně, ale i srážkovou činností, která nám zkomplikovala hledání místa na přespání. Mohli jsme projet celým Maďarskem, ale chtěli jsme tu ještě něco

koupit. Problém byl také v tom, že tatínek nevěděl jistě, zda dostane vyměnit koruny za forinty. Banky už měly zavřeno a na hranicích tatínek peníze vyměnit nedostal. Na stodesátém kilometru jsme odbočili vlevo a našli přepychové místo k ukrytí proti dešti v našem stanu, který jsme postavili přímo vedle laviček a stolu. Už nepršelo, jen bylo vlhko a když jsme usínali, mysleli jsme, že ležíme na kolejích. Slyšeli jsme totiž zvuky, které může vydávat buď rachotící lokomotiva nebo kulhající kobyla.

Sobota 23. srpna

Ráno jsme sbalili kupodivu suchý stan, nasnídali jsme se a vrhli jsme se na maďarské obchody. Maminka chtěla koupit sobě vlnu a mi kalhoty, protože je nechtěla kupovat doma, a tatínek chtěl vyměnit koruny za místní měnu. Projížděli jsme městem Csorno kde jsme mohli splnit svá přání. Tatínkovi se podařilo vyměnit 900 Kčs za forinty, které maminka použila na nákup čočky, oleje a šampónů. Kromě toho se zastavila v obchodním domě, kde se jí podařilo domluvit s prodavačkami a koupit vlnu, rifle na mě a svetr na sebe. Mamince se ale nepodařilo domluvit s prodavači, kteří prodávali otvíráky na láhve. To nevadilo. Vyjeli jsme tedy dál. Na trase směrem k hranicím jsme vytyčili čurpauzu, při které tatínek vyplnil pečlivě celní prohlášení a my jsme ho podepsali. Na hranici u Bratislavy se nás zeptali, zda jsme napsali všechno do celního prohlášení a když tatínek kývl hlavou, mohli jsme objet jednoho Maďara, který stál před námi a stanout na domácí půdě, která se vyznačuje tím, že je tady chladněji a také tím, že se nemusí v obchodech živě gestikulovat. Nakoupili jsme ještě před Bratislavou a potom v Bratislavě potřebné potraviny, které jsme použili na odpočívadle dálnice při větrné smršti. Bylo zajímavé sledovat lidi, kteří přijeli z jihu a poprvé zde vystoupili z vozidel. Když bouře viděla jak jsou východní Němci proti ní dobře vybaveni, raději nás minula. A udělala dobře, protože nás nevyrušila z jídla. Svezli jsme se kousek po dálnici a odbočili do vesnice Kúty, kde jsme bloudili a čekali, kdy na střechu našeho auta, která nás tak dobře kryla před povětrnostními vlivy, spadne závora. To se nestalo a my si při cestě do Ostravy zkrátili cestu zpíváním. Stavili jsme se ještě v motorestu kde si tatínek s maminkou dali kávu a já s Martinem jsme se preventivně navečeřeli. Čekala nás totiž návštěva babičky. Babičku jsme uvítali, ona nás pochválila, že jsme napsali a že jsme krásně opáleni a začala nám nabízet nejrůznější potraviny. Když jsme si vzali , co jsme potřebovali, zjistili, co se ve světě děje, zdůraznili jsme, že máme hodně práce a dojeli jsme až domů.

Tři tisíce kilometrů jsme na tomto výletě urazili bez nehody a prakticky bez poruchy kromě startéru, který nás zlobil na začátku a brzdového světla, kde bylo zapotřebí vyměnit žárovku. Obsah auta jsme vynášeli v taškách nahoru a vysypávali do nejdříve uklizeného bytu. Tatínek úřadoval dole, maminka nahoře a my ostatní jsme byli nosiči a spojky mezi oběma těmito objekty. Snažili jsme se co nejvíce věcí dávat na místo, ale přesto jsem měl možnost vyzkoušet svůj nový blesk a zachytit vybalovací binec. Když se dalo volně procházet z pokoje do pokoje, ustali jsme a odpočinuli jsme si. Maminka vytáhla a prohlížela svůj zlatý poklad, který obohatila ve dnech nedávno minulých. Po vykoupání jsme měli možnost zalehnout zase po dlouhé době do měkkých peřin.